

fatning, som koster Byen lidet i Forhold til hvad Indkvartering koster de andre Byer; den har et Universitet, et Theater og mange andre flige offentlig Indretninger i kunstnerisk og videnskabelig Interesse, hvilke alle underholdes for Statskassens Regning; og ved hvilke der er en stor og rigelig Anledning til Erhverv, og kunde vi i Provindserne blive deelagtiggjorte i nogle af disse Goder, vilde vi sikkert med Glæde paatage os at bære nogle større Byrder. Jeg troer saaledes tilstræffeligt at have viist, at det vilde være ganske i sin Orden, om Hovedstaden udreder en større Deel af Skatten, end de andre Kjøbstæder; men jeg troer ikke, at man rammer Byen paa en rigtig Maade, ved at lade den fremdeles beholde Consumtionsafgiften, fordi denne ikke rammer, hvor den skal ramme, nemlig Hovedstaden alene, men for en Deel ogsaa Producenterne, der i al Fald føler Genen ved denne Skat og maa gjøre det første Udlæg; thi af, om Markedet er meer eller mindre vel forsynet med consumtionspligtige Varer, afhænger det, om enten Consumenterne eller Producenterne komme til at bære Byrden. Foruden disse Fortrin, som Hovedstaden har fremfor de andre Kjøbstæder, troer jeg, at man endnu maa lægge Mærke til, hvilke betydelige Indtægter den har havt i Krigsaarene ved Leverancer af mange Fornødenheder til Armeen og Flaaden, en Omstandighed, der vil være at tage i Betragtning, hvis man mulig ved Behandlingen af denne Sag kunde komme ind paa Spørgsmaalet, om det ikke var rigtigt for Kjøbenhavn, istedetfor at beholde Consumptionen, at paatage sig en temporair Skat, for derved at kunne holde Statskassen i nogen Maade skadesløs for det Uffavn i Indtægter, som Consumptionens totale Ophævelse vil medføre; efter min Formening vilde det være den hensigtsmæssigste Maade at ordne Sagen paa. Med Hensyn til det Beredslag, som i nærværende Lovudkast er foreslaaet at skulle tilfalde Derne Bornholm og Læsø, tillader jeg mig at bemærke, at skjøndt jeg intet Dieblif har tvivlet paa, at man meget snart vilde træffe paa Conseqventser af den Gavnildhed, som blev viist mod os, der havde den Lykke at være fri Hartkorns Besiddere, kan jeg dog ikke negte, at det for-

undrer mig meget, at træffe paa denne her i dette Lovudkast; thi jeg kan virkelig ikke indsee, at der kan være den fjerneste Grund til at give Beboerne af disse Der en Capital af 220,000 Rbd., fordi de ikke maae faae Lov til at beruse sig i noget daarligt, sødet Brændeviin, som jo dog i Grunden er den eneste reelle Fordeel, de have havt af den Begunstigelse, de have nydt. Jeg indseer heller ikke reittere, end at, naar man nu har givet dem disse meget yndede Obligationer, og Brændevinen da, ved at de svare den samme Brændeviinskaf som andetsteds i Landet, bliver dyrere for dem, da vil den praktiske Følge være, at de nedlægge deres Brænderier, og indsmugle deres Brændeviin fra Sverrig. Paa denne Maade lider Statskassen Tab i sine Indtægter, og man kjøber Beboerne til, om jeg saa maa sige, at begaae en Ulovlighed, hvilket jo unegteligt har en meget skadelig Indflydelse i moralisk Henseende paa Befolkningens Character. Det er ikke ved at give Folket Gaver, Penge, Obligationer, eller hvad man nu vil kalde det, at man kan faae det til at bære den fornødne Respect og Agtelse for Landets Lovgivning, saaledes at det maa føle sig overbeviist om, at det er uværdigt for frie Borgere at overtræde hvad der ved Loven er forbudt, men det er ved at indrette Landets Lovgivning saaledes, at det gaaer over i Borgernes Bevidsthed, at det som er paabudet, er retfærdigt. Derfor det i Virkeligheden vil vise sig, at man kan kjøbe Folk til at vise Respect, ikke alene for Lovgivningens Ord, men ogsaa for den Mand, som gaaer igjennem Loven, saa vil det jo vistnok meget snart vise sig her tillands, naar vore Godseiere komme i Besiddelse af de Obligationer, som til Nytaar skulle udstedes til dem i Anledning af deres frie Hartkorn, som de til den Tid maae give Affald paa, og det maa da kunne spores, at Mange af dem behandle deres Fæstere med en langt større Humanitet og Billighed, end Tilfældet hidtil har været, idet man sikkert paa mange Steder har omgaaet den gjældende Landbolov. Mein, mine Herrer! saalænge man ikke har vundet Erfaring for sig i saa Henseende, troer jeg, at vi skulle være meget vaersomme med at gaae ind paa det, som det lader til, meget yndede Oblig-